

Phiên Chợ Quê Xưa

Đối với người nông dân, có thể nói phiên chợ quê đã trở thành một địa chỉ giao lưu văn hóa. Chợ thường chỉ họp từ sớm tinh mơ cho đến 9-10 giờ sáng, nhộn nhịp kẻ mua người bán. Phiên chợ họp giữa sân đình, cạnh một cái quán, cái cầu hoặc trên mặt đê, bên gốc cây bàng, cây đa, cây đề cổ thụ với vài cái mái tre, nứa, lá. Chợ quê có phiên chính, phiên phụ, vài ngày lại có một phiên. Các chợ phiên gần nhau thường được sắp xếp không trùng ngày để bà con thuận tiện giao lưu, buôn bán.

Chợ quê mang tính tự cung tự cấp. Dân thôn đem bán mớ tôm, mớ tép, mớ rau vườn nhà, con gà, con vịt mới nuôi, các loại hoa, quả, cũng có khi thêm ít hàng xén. Hàng hóa lúc ít lúc nhiều nhưng hàng quà thì không bao giờ thiếu. Những bánh khúc, bánh giò, bánh cuốn, bún cuốn vừa túi tiền mọi người, ai cũng thấy dễ mua làm quà, dễ sà xuống ngồi ăn. Mua chịu cũng có.

Chợ phiên chỉ chừng vài trăm người, kể cả kẻ mua, người bán mà sao thấy vui lạ. Đi từ đầu chợ đến cuối chợ toàn là người quen, tạo cho phiên chợ không khí ấm áp, hiền lành. Nhiều người coi đi chợ phiên là đi chơi, đi thưởng thức chợ. Người dân quê dường như ai cũng thích đi chợ. Không mua sắm thì đi ngắm, đi chơi, đi bình phẩm. Đến chợ thì biết đủ mọi chuyện trong họ ngoài làng. Vừa mua bán vừa thông tin cho nhau về cuộc sống riêng tư, cuộc sống đời thường. Phiên chợ quê tuy giản đơn nhưng không như chợ cóc nay đây, mai đó, chợ như hòa với thiên nhiên, không thể thiếu trong đời sống của mỗi người. Chợ còn là điểm sinh hoạt văn hóa, là chốn hẹn hò, không hiếm những đôi trai gái nên vợ, nên chồng cũng bắt đầu từ những phiên chợ. Chợ quê vùng đồng bằng Bắc Bộ có hát xẩm độc đáo và hấp dẫn chẳng khác gì với phiên chợ ở các tỉnh miền núi có biểu diễn nhạc cụ dân tộc. Chợ quê hàng năm có phiên áp Tết để mọi người có thể đi sắm hàng Tết, từ mớ lạt, ống giang, bó lá dong làm bánh chưng cho đến các loại thịt, cá, quần áo, tranh dân gian Tất cả đều mang đậm sắc hương, mùi vị của hương đồng gió nội được kết tinh từ hồn quê, hồn đất và để rồi như cất lên lời mời thưởng thức

Ai cũng có một miền quê sinh ra và do đó ai cũng có hình ảnh phiên chợ quê trong lòng. Ai cũng có tuổi ấu thơ đã từng mong bà, mong mẹ, chị đi chợ về để có quà, dù đó chỉ là gói xôi, gói bánh cuốn, củ khoai, khúc sắn luộc, bắp ngô nướng mà sao ta mong, ta nhớ, có khi còn hơn cả các món ăn đặc sản đắt tiền. Bây giờ chợ quê đã khác xưa nhiều. Những dãy nhà lợp ngói đỏ au, những khu chợ thành thang đang dần thay thế cho những mái lá đơn sơ, cọc tre mộc mạc. Nhưng trong tôi, chợ quê vẫn mãi là chợ quê của một thời để nhớ.